

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90009113532

Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālr. 63232110, e-pasts pasts@talsi.lv

Talsu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr.16 Talsos, 2026. gada 4. augustā (prot. Nr.14, 22. p., lēmums Nr.188)

Teritoriju un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Pašvaldību likuma
45.panta pirmās daļas 3.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi nosaka teritoriju un būvju (turpmāk kopā – nekustamais īpašums) uzturēšanas prasības, ciktāl tās saistītas ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu.
2. Saistošajos noteikumos lietotie termini:
 - 2.1. kūla – nokaltušie (sausie, atmirušie) iepriekšējā gadā (gados) izaugušie zālaugi, kuru garums pilsētvidē, izņemot pilsētvides ainaviskās pļavās, pārsniedz 20 centimetrus, bet ārpus pilsētvides un pilsētvides ainaviskās pļavās pārsniedz 30 centimetrus;
 - 2.2. fasāde – būves ārējā konstrukcija (jebkura būves daļa, kas atrodas būves ārpusē un ir pakļauta ārējās vides iedarbībai) un tās elementi, piemēram, ārsiena, jumts, logs, durvis, balkons, lodžija, pamatu ārējā daļa virs zemes, kāpnes, terase, dzega, palodze, lietus novadīšanas sistēma, dekoratīvie elementi;
 - 2.3. invazīva svešzemju augu suga – pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes 2014. gada 22. oktobra regulas Nr. 1143/2014 “Par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību” 4. panta 1. punktu Eiropas Komisijas pieņemtajā sarakstā ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai, iekļauta invazīva svešzemju augu suga;
 - 2.4. pilsētvide – reģionālās un novada nozīmes attīstības centru (Talsi, Sabile, Stende, Valdemārpils, Dundaga, Kolka, Mērsrags un Roja) apbūves un publiskās telpas vide, kuras vizuālo tēlu veido apbūve, publiskā infrastruktūra, apstādījumi un iedzīvotāju skaits;
 - 2.5. pilsētvides ainaviska pļava – bioloģiski daudzveidīgs zālājs pilsētvidē, kurā līdzās citiem zālaugiem aug dažādu sugu savvaļas puķes (piemēram, kliņģerītes, margrietiņas, kumelītes, āboliņš, dzirkstelītes, dzeltenās ilzītes, cekulainās ziepenītes) un kurā neaug invazīvas svešzemju augu sugas;
 - 2.6. zālājs (zāliens) – ar zālaugiem aizņemta platība zemē, kuras lietošanas kategorija saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem ir “Lauksaimniecībā izmantojamā zeme” vai “Zeme zem ēkām un pagalmiem” un kuras uzturēšanas prasības likumā vai Ministru kabineta noteikumos neierobežo pašvaldības tiesības noteikt šādas teritorijas

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

uzturēšanas prasības. Par zālāju (zālienu) neuzskata dekoratīvo zālaugu (piemēram, puķu) stādījumus un pārtikas kultūras.

3. Nekustamā īpašuma uzturēšanu nodrošina:
 - 3.1. nekustamā īpašuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs;
 - 3.2. būves īpašnieks, ja nekustamais īpašums sastāv no zemes vienības un būves, kas pieder dažādām personām, ja saskaņā ar zemes vienības (zemes vienības daļas) lietošanas līgumu nav noteikta cita kārtība;
 - 3.3. zemes vienības īpašnieks, ja nekustamais īpašums sastāv no zemes vienības un būves, bet būves īpašnieks nav noskaidrots.
4. Dalītā īpašuma gadījumā būves īpašniekam ir pienākums uzturēt tikai piesaistīto (funkcionāli nepieciešamo) zemes vienības daļu. Uzturēt būvēm nepiesaistīto zemes vienības daļu ir zemes vienības īpašnieka pienākums.

II. Teritorijas uzturēšanas prasības

5. Teritorijā nodrošina:
 - 5.1. regulāru zālāja (zāliena) uzturēšanu, ievērojot, ka:
 - 5.1.1. pilsētvidē, izņemot pilsētvides ainaviskās pļavās, zālāja (zāliena) garums nepārsniedz 20 centimetrus;
 - 5.1.2. ārpus pilsētvides un pilsētvides ainaviskās pļavās zālājs (zāliens) tiek uzturēts, lai nepieļautu kūlas veidošanos. Pilsētvides ainaviskās pļavās zālājs pļaujams 2 metrus platā zonā pa pilsētvides ainaviskās pļavas robežu uz katru pusi, lai zālāja (zāliena) garums nepārsniegtu 20 centimetrus;
 - 5.2. pilsētvidē no publiskās ārtelpas redzamās vietās nodrošina nokritušo lapu, zaru un citu augu atlieku savākšanu, nepieļaujot to uzkrāšanos ilgāk kā līdz kārtējā gada 30. novembrim, izņemot gadījumus, kad dabisku apstākļu dēļ lapas nobirst pēc minētā termiņa vai tiek atstātas kā organiskais mēslojums – šādā gadījumā tās savāc vai sasmalcina līdz pirmajai zāliena pļaušanai, bet ne vēlāk kā līdz nākamā gada 30. aprīlim;
 - 5.3. ietvju, celiņu, piebraucamo ceļu, stāvlaukumu u.tml. pārvietošanās vietu uzturēšanu (ja uzturēšanas prasības neregulē Ministru kabineta noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli), ievērojot, ka:
 - 5.3.1. kokaugi jāapzāgē tā, lai tie neapdraud ceļu satiksmes drošību un netraucē mehānisko transportlīdzekļu un gājēju pārvietošanos;
 - 5.3.2. attīrīšana no sniega un ledus jāveic katru dienu līdz plkst. 7.00 vai 12 stundu laikā pēc intensīvas snigšanas beigām;
 - 5.3.3. savākto sniegu novieto tā, lai tas neapdraud ceļu satiksmes drošību, netraucē mehānisko transportlīdzekļu un gājēju pārvietošanos, neaizsedz ceļa zīmes, neierobežo redzamību krustojumos un gājēju pārejās, kā arī netiek novietots sabiedriskā transporta pieturvietās;
 - 5.3.4. apledošanas laikā, lai novērstu slīdēšanu, katru dienu jāveic nokaisīšana ar pretslīdes materiāliem (smilts, smilts-sāls maisījums vai šķembas u.tml.);
 - 5.4. tādu uzturēšanu, kas nepiegružo citu teritoriju pretēji šīs citas teritorijas īpašnieka gribai (piemēram, nopļautie zālaugi nepiegružo citu teritoriju, lapas nepiegružo citu teritoriju) un neaizsprosto lietusūdens uztvērēju (gūliju un rīdziņu) restes;

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

- 5.5. vietas, kurā iespējama sniega un ledus krišana no fasādes, nekavējošu norobežošanu, sniega un ledus (arī lāsteku) notīrīšanu no fasādes, lai nepieļautu sniega un ledus krišanu, 48 stundu laikā no apdraudējuma rašanās brīža;
 - 5.6. inženierbūvju un labiekārtojuma elementu (piemēram, žogu, vārtu, rotaļu laukuma elementu), tajā skaitā to atsevišķu elementu, kas atrodas pilsētvidē vai redzami no pilsētvides, vizuālu un tehnisku kārtību (piemēram, nav nosēdušies, nav izgāzušies, nav sapuvuši, nav sapelējuši, nav kļuvuši bīstami veselībai vai dzīvībai).
- 6. Saistošo noteikumu 5.3.2., 5.3.4. apakšpunkti netiek piemēroti attiecībā uz teritoriju, kas noteikta viena dzīvokļa mājai, divu dzīvokļu mājai (tajā skaitā dvīņu, rindu mājai), būvei, kas netiek izmantotas saimnieciskajā darbībā, neapbūvētai teritorijai.
 - 7. Saistošo noteikumu 5.5. apakšpunkti netiek piemēroti attiecībā uz teritoriju, kas noteikta viena dzīvokļa mājai, divu dzīvokļu mājai (tajā skaitā dvīņu, rindu mājai) un būvi, kas netiek izmantota saimnieciskajā darbībā, ja šo būvju fasāde nerobežojas ar publisko ārtelpu (piemēram, būves fasāde nerobežojas ar ietvi, ceļu).

III. Būvju uzturēšanas prasības pilsētvidē

- 8. Būvēm nodrošina:
 - 8.1. būtisku fasādes bojājumu (piemēram, caurumi, plaisas, atsevišķu materiālu kārtu atdalīšanās, ieseguma elementu neesamība, deformācija, apdegums, lietusūdens novadišanas sistēmas neesamība, paredzēto dekoratīvo elementu neesamība) novēršanu;
 - 8.2. ēku logu stiklojumu un ieejas durvju esamību vai – neapdzīvotās vai saimnieciskajai darbībai neizmantotās ēkās – logu un ieejas durvju aizdarīšanu ar vienveidīgiem materiāliem atbilstoši ēkas arhitektoniskajam stilam;
 - 8.3. uz fasādes augošu zālaugu un kokaugu augšanas nepieļaušanu un likvidēšanu, izņemot būvniecības ieceres dokumentācijā un normatīvajos aktos paredzētos gadījumus;
 - 8.4. fasādes neapklāšanu ar aizsargtīklu vai tam pielīdzināmu risinājumu, izņemot būvdarbu veikšanas laikā un laikā, kad būvdarbus nav iespējams veikt saistībā ar nepiemērotiem laika apstākļiem.
- 9. Pilsētvides būve, kurai konstatēta vismaz viena šo saistošo noteikumu 8.punktā noteiktā pazīme, var tikt atzīta par vidi degradējošu būvi, izņemot gadījumus, kad būves īpašnieks ir atbrīvots no saistošo noteikumu 8. punktā noteikto pienākumu izpildes saskaņā ar saistošo noteikumu 13. punktu. Pašvaldības būvvalde, konstatējot vismaz vienu no šo saistošo noteikumu 8. punktā noteiktajām pazīmēm, sagatavo atzinumu un paziņo to šo saistošo noteikumu 3. punktā minētajam subjektam. Ja trīs mēnešu laikā no atzinuma paziņošanas brīža 3. punktā noteiktais subjekts nav novērsis atzinumā norādītās pazīmes, Pašvaldības būvvalde pieņem lēmumu, ar kuru būve tiek klasificēta kā vidi degradējoša (turpmāk – Lēmums). Pašvaldības būvvalde Lēmumu atceļ, ja saistošo noteikumu 3. punktā noteiktais subjekts iesniedz iesniegumu, kurā informē, ka novērsti Lēmumā minētie trūkumi, un Pašvaldības būvvalde konstatē, ka minētie trūkumi novērsti.

IV. Saistošo noteikumu izpildes kontrole, administratīvie pārkāpumi un kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

- 10. Kontroli un uzraudzību pār to, kā saistošo noteikumu 3. punktā minētās personas ievēro saistošo noteikumu II. nodaļas noteikumus, veic pašvaldības policija, tajā skaitā,
Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

pašvaldības policija ir tiesīga izdot administratīvo aktu, uzliekot adresātam pienākumu veikt noteiktu darbību, un nodrošināt šā pienākuma piespiedu izpildi.

11. Pašvaldības policija veic administratīvā pārkāpuma procesu par saistošo noteikumu 5.2., 5.3.2., 5.4., 5.5. apakšpunktos noteikto prasību ievērošanu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai. Administratīvā pārkāpuma lietu izskata pašvaldības administratīvā komisija, kas par saistošo noteikumu 5.2., 5.3.2., 5.4., 5.5. apakšpunktos noteikto prasību neievērošanu (ciktāl administratīvo sodu nenosaka augstāka juridiskā spēka normatīvais akts, piemēram, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 29. pants) piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no divām līdz simt naudas soda vienībām fiziskām personām, bet juridiskām personām – brīdinājumu vai naudas sodu no divām līdz trīssimt naudas soda vienībām.
12. Kontroli un uzraudzību pār to, kā saistošo noteikumu 3. punktā minētās personas ievēro saistošo noteikumu III. nodaļas noteikumus, veic pašvaldības būvvalde, tajā skaitā, pašvaldības būvvalde ir tiesīga izdot administratīvo aktu, uzliekot adresātam pienākumu veikt noteiktu darbību, un nodrošināt šā pienākuma piespiedu izpildi.

V. Atvieglojumi

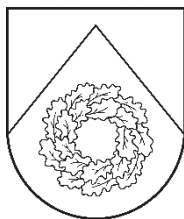
13. No saistošo noteikumu 5. un 8. punktā noteikto pienākumu izpildes var atbrīvot viena dzīvokļa dzīvojamās mājas īpašnieku – fizisku personu, ja viena dzīvokļa dzīvojamā māja netiek izmantota saimnieciskās darbības veikšanai un persona atbilsti vienam no šiem kritērijiem:
 - 13.1. vecuma pensijas saņēmējs, kuram nav likumisko apgādnieku saskaņā ar Civillikumu, ir piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss un tam nav kopīga dzīvesvieta ar citām pilngadīgām darbspējīgām personām;
 - 13.2. persona, kurai nav likumisko apgādnieku saskaņā ar Civillikumu, tai ir noteikta I vai II invaliditātes grupa un nav kopīgas dzīvesvietas ar citām pilngadīgām darbspējīgām personām.
14. Lai saņemtu saistošo noteikumu 13. punktā noteiktos atvieglojumus, personai jāvēršas pašvaldībā ar attiecīgu iesniegumu. Pašvaldība 10 darba dienu laikā no dienas, kad pašvaldībā saņemts personas iesniegums, pieņem lēmumu par nekustamā īpašuma īpašnieka atbrīvošanu no saistošo noteikumu 5. un/vai 8. punktā uzlikto pienākumu pildīšanas uz laiku, kas nepārsniedz personai piešķirtā īpašā statusa termiņu.
15. Ja atvieglojuma saņēmējam ir zuduši apstākļi, kas ir par pamatu atvieglojuma saņemšanai, tam ir pienākums 3 darba dienu laikā par to paziņot pašvaldībai.

VI. Noslēguma jautājums

16. Saistošo noteikumu III. nodaļa stājas spēkā 2027. gada 1. jūlijā.
17. Atzīt par spēku zaudējušiem Talsu novada pašvaldības domes 2021. gada 25. novembra saistošos noteikumus Nr. 39 “Saistošie noteikumi par publiskā lietošanā esošu teritoriju kopšanu un ēku uzturēšanu Talsu novadā”.

Domes priekšsēdētājs

A. Bērziņš

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr.90009113532

Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālr. 63232110, e-pasts pasts@talsi.lv

Talsos

Paskaidrojuma raksts

Talsu novada pašvaldības domes 2026.gada 4. augusta

saistošajiem noteikumiem Nr.16

“Teritoriju un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi”

1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums, tostarp raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi

1.1. Saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi

Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka: “Dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, [..] par teritoriju un būvju uzturēšanu, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu.”

Iepriekš minētais nozīmē, ka saistošo noteikumu mērķis ir noteikts Pašvaldību likumā, tas ir, saistošo noteikumu mērķis ir sabiedrības drošība, sanitārās tīrības uzturēšana un pilsētvides ainavas saglabāšana.

Saistošo noteikumu 13. punkts paredz, ka noteikumu III. nodaļa stājas spēkā 2027. gada 1. jūlijā. Minētais ir nepieciešams, lai būvju īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem nodrošinātu pietiekamu laiku iepazīties ar jauno regulējumu, izvērtēt tā prasību izpildi un nepieciešamības gadījumā veikt pasākumus būvju uzturēšanas nodrošināšanai atbilstoši saistošo noteikumu prasībām. Vienlaikus ļaujot pašvaldībai sagatavoties jaunā regulējuma piemērošanai un informēt sabiedrību par noteikto prasību saturu un piemērošanas kārtību.

1.2. Problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi

1) 2023. gada 1. janvārī stājies spēkā Pašvaldību likums. Pašvaldību likuma Pārejas noteikumu 1. punkts nosaka, ka ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums “Par pašvaldībām”.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9. panta piektā daļa nosaka, ja spēku zaudē normatīvā akta izdošanas tiesiskais pamats (augstāka juridiska spēka tiesību norma, uz kuras pamata izdots cits normatīvais akts), tad spēku zaudē arī uz šā pamata izdots normatīvais akts vai tā daļa. Minētais nozīmē, ja saistošie noteikumi izdoti uz šobrīd spēku zaudējušā likuma “Par pašvaldībām” pamata, tad šie saistošie noteikumi zaudējuši spēku.

Pašvaldību likuma pārejas noteikumu 6. punkts nosaka, ka līdz jaunu saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 30. jūnijam piemērojami uz likuma “Par pašvaldībām” normu pamata izdotie saistošie noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu. Minētais nozīmē, ka līdz 2024. gada 30. jūnijam varēja piemērot spēku zaudējušos saistošos noteikumus (ciktāl tie nav pretrunā Pašvaldību likumam).

Atzīmējams, ka atsevišķos gadījumos saistošie noteikumi izdoti ne tikai uz likuma “Par pašvaldībām” pamata, bet reizē arī uz citu normatīvo aktu pamata. Šādos gadījumos vērtējams, vai pietiek ar saistošo noteikumu izdošanas tiesiskā pamatojuma grozīšanu vai izdodami jauni saistošie noteikumi. Talsu novada pašvaldības domes 2021. gada 25. novembra saistošie noteikumi Nr. 39 “Saistošie noteikumi par publiskā lietošanā esošu teritoriju kopšanu un ēku uzturēšanu Talsu novadā” (turpmāk – 39. saistošie noteikumi) izdoti ne tikai uz likuma “Par pašvaldībām” pamata, bet arī uz Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 906 “Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi” (turpmāk – 906. noteikumi) 4. punkta un Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – 500. noteikumi) 158.2. apakšpunkta pamata. Tomēr minētās Ministru kabineta noteikumu normas nesatur pilnvarojumu pašvaldībai izdot saistošos noteikumus, tas ir, 906. noteikumu 4. punkts un 500. noteikumu 158.2. apakšpunkts satur tikai norādes, ka teritorijas sakopšanas darbi veicami pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā (minētā norma satur tikai atsauci uz saistošajiem noteikumiem) un ka būves tehniskajam stāvoklim un ārējam izskatam jāatbilst pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajām prasībām (minētā norma satur tikai atsauci uz saistošajiem noteikumiem).

Minētais nozīmē, ka 39. saistošie noteikumi ir zaudējuši spēku 2023. gada 1. janvārī un tie bija piemērojami līdz 2024. gada 30. jūnijam.

2) Ja pašvaldība vēlas regulēt jautājumus par teritoriju un būvju uzturēšanu, tad izdodami jauni saistošie noteikumi, ņemot vērā Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 3. punktā sniegto pilnvarojumu.

1.3. Pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums

Skatīt paskaidrojuma raksta 1.2. apakšpunktu.

1.4. Ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība

Skatīt paskaidrojuma raksta 1.2. apakšpunktu.

1.5. Ja paredzēta administratīvā atbildība par saistošo noteikumu pārkāpšanu, pamato tās noteikšanas nepieciešamību un tvērumu, iekļaujot vismaz šādu kritēriju izvērtējumu:

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

1.5.1. Nodarījuma (problēmsituācijas), par kuru paredz administratīvo atbildību, aktualitāte

Administratīvā atbildība noteikta par saistošo noteikumu II. nodaļas atsevišķu punktu neievērošanu, tas ir, par 5.2. (pilsētvidē no publiskās ārtelpas redzamās vietās prasība līdz noteiktam brīdim novākt nokritušās lapas, zarus u.tml. augu atliekas), 5.3.2. (prasība līdz noteiktam brīdim noteiktu teritoriju attīrīt no sniega un ledus), 5.4. (prasība teritorijas uzturēšanas rezultātā nepiegružot citas teritorijas) un 5.5. (prasība līdz noteiktam brīdim no fasādes notīrīt sniegu un ledu (arī lāstekas), kas rada apdraudējumu, vietas, kurā iespējama sniega un ledus krišana no fasādes, nekavējošu norobežošanu) apakšpunktu neievērošanu.

1.5.2. Nodarījuma attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām

Teritoriju un būvju uzturēšanas prasību noteikšana un administratīvās atbildības paredzēšana par šo prasību pārkāpšanu attiecināmas uz publiski tiesiskajām attiecībām saskaņā ar Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 3. punktu, tas ir, jau likumdevējs noteicis, ka šādi nodarījumi attiecināmi uz publiski tiesiskajām attiecībām.

1.5.3. Nodarījuma bīstamība un sabiedriskais kaitīgums, sekas – pamatots sabiedrības interešu aizskārums

Nodarījuma bīstamību un sabiedrisko kaitīgumu jau novērtējis likumdevējs, Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 3. punktā paredzot iespēju piemērot administratīvo atbildību par pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto teritoriju un būvju uzturēšanas prasību pārkāpšanu.

1.5.4. Administratīvā akta prioritātes principa ievērošanas iespējas

Saistošajos noteikumos vērtētas administratīvā akta prioritātes ievērošanas iespējas, tas ir, lielākajā daļā gadījumu paredzēts, ka tiek izdots administratīvais akts un tiek nodrošināta tajā noteiktā pienākuma piespiedu izpilde.

Tomēr jau minētos atsevišķos gadījumos tiek secināts, ka tomēr nosakāma administratīvā atbildība. Paskaidrojam:

5.2. apakšpunkts (prasība līdz noteiktam brīdim novākt nokritušās lapas, zarus u.tml. augu atliekas) – tika secināts, ka sanitārās tīrības un pilsētvides ainavas saglabāšanai nokritušās lapas, zarus u.tml. augu atliekas nepieciešams novākt līdz noteiktam brīdim - kārtējā gada 30. novembrim, izņemot gadījumus, kad dabisku apstākļu dēļ lapas nobirst pēc minētā termiņa vai tiek atstātas kā organiskais mēslojums – šādā gadījumā tās savāc vai sasmalcina līdz pirmajai zāliena pļaušanai, bet ne vēlāk kā līdz nākamā gada 30. aprīlim. Tā kā savākšanai noteiktā termiņa neievērošanu nav iespējams novērst, tad par minēto pārkāpumu noteikta administratīvā atbildība. Turklāt vērā ņemams, ka arī pašu savākšanu pēc noteiktā termiņa varētu nebūt iespējams novērst, piemēram, ar tādām metodēm kā sagrašanās, jo, piemēram, lapas var būt iesaistītas zālē, kas būtiski apgrūtinā vai rada neiespējamu lapu sagrabšanu.

5.3.2. apakšpunkts (prasība līdz noteiktam brīdim noteiktu teritoriju attīrīt no sniega un ledus) – tika secināts, ka sabiedrības drošībai un pilsētvides ainavas saglabāšanai noteiktas

teritorijas nepieciešams attīrīt no sniega un ledus līdz noteiktam brīdim. Tā kā attīrīšanai noteiktā termiņa neievērošanu nav iespējams novērst, tad par minēto pārkāpumu noteikta administratīvā atbildība. Turklāt vērā ņemams, ka noteiktas teritorijas savlaicīga neattīrīšana no sniega un ledus rada augstu bīstamības iespēju dažādām traumām saistībā ar slīdēšanu un krišanu.

5.4. apakšpunkts (prasība teritorijas uzturēšanas rezultātā nepiegružot citas teritorijas) – tika secināts, ka sanitārās tīrības un pilsētvides ainavas saglabāšanai nebūtu pieļaujama vienas teritorijas attīrīšana piegružojot citas teritorijas. Tā kā lielā daļā gadījumu šādu citu teritoriju piegružošanu nav iespējams novērst (piemēram, nav iespējams nošķirt svešā īpašumā iepūstās lapas no tajā jau bijušajām lapām), tad par minēto pārkāpumu noteikta administratīvā atbildība.

5.5. apakšpunkts (prasība līdz noteiktam brīdim no fasādes notīrīt sniegu un ledu (arī lāstekas), kas rada apdraudējumu, vietas, kurā iespējama sniega un ledus krišana no fasādes, nekavējošu norobežošanu) – tika secināts, ka sabiedrības drošībai nepieciešams noteiktā termiņā no fasādes notīrīt sniegu un ledu, kas rada apdraudējumu. Tā kā vietas, kurā iespējama sniega un ledus krišana no fasādes, nekavējošu norobežošanu, sniega un ledus notīrīšanai noteiktā termiņa neievērošanu nav iespējams novērst, tad par minēto pārkāpumu noteikta administratīvā atbildība. Turklāt vērā ņemams, ka vietu, kurā iespējama sniega un ledus krišana no fasādes nenorobežošana, fasādes nenotīrīšana no sniega un ledus noteiktos gadījumos, rada augstu bīstamības iespēju dažādām traumām saistībā ar sniega un ledus krišanu uz cilvēkiem un tiem piederošo īpašumu.

1.5.5. Paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva elementi – darbība vai bezdarbība, par kuru paredzēta administratīvā atbildība

Gan darbība (5.4. apakšpunkts), gan bezdarbība (5.2., 5.3.2. un 5.5. apakšpunkti).

1.5.6. Korespondējošās tiesību normas – saistošo noteikumu vienības, par kurās esošā regulējuma neīstenošanu ir noteikta administratīvā atbildība

5.2., 5.3.2., 5.4. un 5.5. apakšpunkti

1.5.7. Vai un ar kādiem administratīvā pārkāpuma procesā esošajiem līdzekļiem būs iespējams problēmsituācijas konstatēt un izmeklēt, kā arī pierādīt personas vainu nodarījumā

Ar Administratīvās atbildības likuma 95. pantā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem

1.5.8. Soda veida un apmēra izvēles pamatojums

Skatīt paskaidrojuma raksta 1.5.4. apakšpunktu. Papildus paskaidrojams, ka par līdzīgu prasību neievērošanu soda veids un apmērs noteikts arī Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 29. pantā. Papildus paskaidrojams, ka soda apmēra robežas atbilst Administratīvās atbildības likuma 16. panta septītajai daļai.

1.5.9. Administratīvā soda efektivitāte nodarījumu skaita samazināšanā, seku novēršanā, sabiedriskās kārtības nodrošināšanā sabiedrības interesēs

Paredzams, ka administratīvais sods būs efektīvs līdzeklis un noteiktais administratīvais sods atbilst Administratīvās atbildības likuma 13. pantā noteiktajam administratīvā soda mērķim

1.5.10. Soda piemērotāja – kompetentās iestādes, kura piemēros sodus, – izvēles apsvērumi

Administratīvo sodu piemēros administratīvā komisija. Šāds risinājums izvēlēts, jo līdzīgos gadījumos Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 30. pants nosaka, ka administratīvā pārkāpuma lietu izskata pašvaldības administratīvā komisija. Turklāt arī Pašvaldību likuma 24. panta pirmā daļa nosaka, ka administratīvā pārkāpuma procesa veikšanai dome izveido pašvaldības administratīvo komisiju. No minētā secināms, ka esošajos apstākļos pamatoti ir noteikt, ka sodu piemēro administratīvā komisija.

1.5.11. Saistošo noteikumu izvērtējums citu normatīvo aktu, kas nosaka administratīvo vai kriminālatbildību attiecīgajā jomā, kontekstā

Atzīmējams, ka Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta a) apakšpunkts nosaka, ka dzīvojamās mājas uzturēšana ietver prasību īstenot dzīvojamās mājas sanitāro apkopi. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta piekto daļu prasības nosaka Ministru kabinets, bet šīs prasības neattiecas uz viendzīvokļa mājām. Minētais nozīmē, ka likumdevējs un Ministru kabinets daļu no jautājumiem, kas attiecas uz būvju uzturēšanu, paturējis savā kompetencē, bet citus gadījumus, kas attiecas uz teritoriju un būvju uzturēšanu, nodevis pašvaldību kompetencē. Tādējādi regulējums aplūkojams saistīti.

Atzīmējams arī, ka būvju uzturēšanas prasības saistībā ar sabiedrības drošību saistošajos noteikumos nosakāmas, ņemot vērā arī augstāka juridiskā spēka normatīvo aktu regulējumu. Piemēram, Būvniecības likuma 9. pants nosaka: *“Būve projektējama, būvējama un ekspluatējama atbilstoši tās lietošanas veidam, turklāt tā, lai nodrošinātu tās atbilstību šādām būtiskām prasībām: 1) mehāniskā stiprība un stabilitāte; 2) ugunsdrošība; 3) vides aizsardzība un higiēna, tai skaitā nekaitīgums; 4) lietošanas drošība un vides pieejamība; 5) akustika (aizsardzība pret trokšņiem); 6) energoefektivitāte; 7) ilgtspējīga dabas resursu izmantošana.”* Minētais nozīmē, ka, piemēram, tādu jautājumu, kā būvju mehāniskā stiprība un stabilitāte, lietošanas drošība nav saistošo noteikumu regulēšanas priekšmets. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 158.1. apakšpunktu, ja būves stāvoklis neatbilst Būvniecības likuma 9. pantā noteiktajām būtiskajām prasībām attiecībā uz būves lietošanas drošību, mehānisko stiprību un stabilitāti, tad šāda būve ir jāsakārto, jāveic tās konservācija vai jānojauc (atkarībā no konkrētiem apstākļiem). Minētais nozīmē, ja būve neatbilst Būvniecības likuma 9. pantā noteiktajām prasībām, būvvaldei nesaistīti ar saistošajiem noteikumiem ir tiesības atkarībā no konkrētiem apstākļiem rīkoties.

1.6. Iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības

Tiesiskā regulējuma nenoteikšana ir iespējama. Tomēr pašvaldības ieskatā ir nepieciešams to noteikt, lai paaugstinātu sabiedrības drošību, sanitāro tīrību un pilsētvides ainavas saglabāšanu.

2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus

2.1. Saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus:

2.1.1. Samazina vai palielina ieņēmumu daļu

Aprēķini nav veikti.

2.1.2. Samazina vai palielina izdevumu daļu

Aprēķini nav veikti. Nav plānots veidot jaunus amatus. Tomēr izdevumu daļa, visticamāk, palielināsies, ņemot vērā nepieciešamību pašai pašvaldībai nodrošināt tās teritorijas un būvju uzturēšanu atbilstoši saistošajiem noteikumiem.

2.1.3. Ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām)

Šobrīd nav plānota ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu un izdevumu daļā, piemēram, nav plānots samazināt finansējumu citām pozīcijām. Jautājums par izdevumu palielināšanu (un, iespējams, izdevumu samazināšanu citām pozīcijām) saistībā ar pašas pašvaldības nepieciešamību nodrošināt tās teritorijas un būvju uzturēšanu atbilstoši saistošajiem noteikumiem tiks risināts nākotnē, piemēram, izdodot saistošos noteikumus par pašvaldības budžetu.

2.2. Informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6. sadaļu)

Nav plānoti resursi sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi.

3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci (aktuālā situācija, prognozes tirgū un atbilstība brīvai un godīgai konkurencei)

3.1. Sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam

pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību

Saistošo noteikumu piemērošana pozitīvi ietekmēs sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu.

3.2. Ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība

3.3. Ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi:

3.3.1. Ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību

Nav tiešas ietekmes uz cilvēku veselību, netieša ietekme – pozitīvā ietekme uz sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu, visticamāk, pozitīvi ietekmēs cilvēku veselību (piemēram, mazāk kaitējuma no pslīdēšanas, krišanas, sniega un ledus krišanas).

3.3.2. Nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā

Neietekmē

3.3.3. Radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā

Neietekmē

3.4. Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, norādot:

3.4.1. Vai ar saistošajiem noteikumiem tiks veicinātas uzņēmējdarbības aktivitātes, jaunu uzņēmumu veidošanās un esošo uzņēmumu attīstība un izaugsme, kā arī paaugstināta to konkurētspēja

Neietekmē. Iespējams, ka tiks veicināta uzņēmējdarbība aktivitāte, jo atsevišķu prasību īstenošanai, iespējams, ka tiks piesaistīti uzņēmēji (piemēram, fasāžu krāsojuma bojājumu novēršanai un fasāžu bojājumu novēršanai).

3.4.2. Kuri uzņēmēji ir saistošo noteikumu tiesiskā regulējuma mērķgrupa un vai tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai jaunas tiesības, uzliks jaunus pienākumus vai nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas, veicinās tiesību realizēšanu, uzlabos pakalpojumu pieejamību u.c.

Neietekmē.

3.5. Ietekme uz konkurenci – iekļauj aktuālās situācijas aprakstu, situāciju un prognozes tirgū (attiecībā uz saistīto pakalpojumu vai preču pieejamību), paredzēto pasākumu atbilstības izvērtējumu brīvai un godīgai konkurencei

Neietekmē.

4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām gan attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, gan fiziskajām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan budžeta finansētām institūcijām

4.1. Institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā

Centrālā pārvalde (tajā skaitā, pašvaldības policija un būvvalde) un administratīvā komisija.

4.2. Galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību;

Privātpersonām noteikti pienākumi teritoriju un būvju uzturēšanā, rezultātā būtu jāuzlabojas videi, kurā privātpersonas dzīvo (sabiedrības drošība, sanitārās tīrības uzturēšana un pilsētvides ainavas saglabāšana).

4.3. Paredzētās administratīvo procedūru izmaksas:

4.3.1. Saimnieciskās darbības veicējiem

Neietekmē.

4.3.2. Fiziskajām personām

Neietekmē.

4.3.3. Nevalstiskā sektora organizācijām

Neietekmē.

4.3.4. Budžeta finansētām institūcijām

Neietekmē.

5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem

5.1. Pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Saistošie noteikumi izstrādāti, lai izpildītu Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 2. punktu. Šīs funkcijas izpildei tiek izmantots Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 3. punktā paredzētais līdzeklis – saistošo noteikumu izdošana.

5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.).

Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā – esošie, nav plānots uzlikt jaunus pienākumus vai uzdevumus esošajiem darbiniekiem, nav plānots veidot jaunas darba vietas.

6. Izpildes nodrošināšana

6.1. Saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija

Saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas – pašvaldības policija, būvvalde un administratīvā komisija. Nav paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija

6.2. Izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2. punktā norādīto)

Skatīt 2. punktu

7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana

7.1. Vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai

Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai. Prasības ir noteiktas, lai uzlabotu sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu. Paredzēts īstenot administratīvā akta prioritātes principu, administratīvā atbildība paredzēta tikai noteiktos, izsvērtos gadījumos.

7.2. Samērīguma tests

7.2.1. Vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai

Jā.

7.2.2. Vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Ir, piemēram, var neparedzēt administratīvo atbildību par saistošajos noteikumos noteikto prasību jebkuru neievērošanu. Tomēr šādā gadījumā pastāv mazāka iespēja sasniegt saistošo noteikumu mērķi – uzlabot sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu.

7.2.3. Vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša

Jā.

8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp norādot Pašvaldību likuma 46.panta trešajā daļā minēto informāciju

8.1. Sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā

Nav notikušas.

8.2. Izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli)

Skatīt paskaidrojuma raksta 8.1. apakšpunktu.

8.3. Sabiedrības pārstāvju izteiktie priekšlikumi un iebildumi, norādot, kuri no tiem ņemti vērā

Skatīt paskaidrojuma raksta 8.1. apakšpunktu.

8.4. Par saistošo noteikumu projektu saņemtie viedokļi pēc saistošo noteikumu projekta publicēšanas sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, to apkopojums un izvērtējums (iesniedzēji, vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums)

Paskaidrojuma raksta pielikumā.

8.5. No institūcijām saņemtie viedokļi un atzinumi, to apkopojums un izvērtējums (vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums) – gan tādi, kas saņemti, pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktu pienākumu, gan lūgti pēc pašvaldības iniciatīvas, gan sniegti pēc institūcijas iniciatīvas

2026. gada 21. janvārī saņemta un ar numuru TNPCP/26/12-3/528/S reģistrēta Dabas aizsardzības pārvaldes 2026. gada 21. janvāra vēstule “Par viedokļa sniegšanu par noteikumu projektu “Teritoriju un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi””, kurā saistībā ar pašvaldības 2025. gada 30. decembra vēstuli ar numuru TNPCP/25/9-13/2790/N “Par viedokļa sniegšanu” sniegts viedoklis par saistošo noteikumu projektu.

2026. gada 8. jūnijā saņemta un ar numuru TNPCP/26/12-3/4179/S reģistrēta Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas vēstule “Par terminu “pilsētvide””, kurā saistībā ar pašvaldības 2026. gada 22. maija vēstuli ar numuru TNPCP/26/9-13/1404/N “Par viedokļa sniegšanu” sniegts viedoklis saistībā ar jēdzienu “pilsētvide”. Pašvaldība to centusies ņemt vērā.

8.6. Informācija par cita veida saziņu un konsultācijām, ja tādas bijušas
--

2026. gada 2. jūnijā tika rīkota publiska apspriede par saistošajiem noteikumiem (<https://www.talsunovads.lv/lv/jaunums/aicinam-iedzivotajus-piedalities-apspriesana-par-teritoriju-un-buvju-uzturesanu>)

Pielikumā: priekšlikumu tabula.

Domes priekšsēdētājs

A. Bērziņš